

Materiały dla uczestników seminarium:

Współpraca szkoły z innymi instytucjami w pracy z uczniem zdolnym

zebrała i opracowała: Dorota Janiszewska

czerwiec 2014

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

1. WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH REGULUJĄCYCH PROBLEMATYKĘ WSPÓŁPRACY MIĘDZY SZKOŁĄ A INNYMI INSTYTUCJAMI

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013r. poz. 532)

§ 3. 1.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana uczniowi w przedszkolu, szkole i placówce polega na rozpoznawaniu i zaspokajaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz rozpoznawaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia, wynikających w szczególności: (...) ze szczególnych uzdolnień.

3.2.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana w przedszkolu, szkole i placówce rodzicom uczniów i nauczycielom polega na wspieraniu rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych oraz rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych w celu zwiększania efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów.

§ 5. 3.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest organizowana i udzielana we współpracy z:

- 1) rodzicami uczniów;
- 2) poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, zwanymi dalej „poradniami”;
- 3) placówkami doskonalenia nauczycieli;
- 4) innymi przedszkolami, szkołami i placówkami;
- 5) organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 199)

§ 2. Do zadań poradni należy:

- 1) diagnozowanie dzieci i młodzieży;
- 2) udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 3) realizowanie zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych;
- 4) organizowanie i prowadzenie wspomaganie przedszkoli, szkół i placówek w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

§ 3. 1.

Diagnozowanie dzieci i młodzieży jest prowadzone w szczególności w celu określenia indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości

psychofizycznych dzieci i młodzieży, wyjaśnienia mechanizmów ich funkcjonowania w odniesieniu do zgłaszanego problemu oraz wskazania sposobu rozwiązania tego problemu.

§ 9. 1.

Realizowanie przez poradnie zadań, o których mowa w § 2 pkt 3, polega w szczególności na:

1) udzielaniu nauczycielom, wychowawcom grup wychowawczych lub specjalistom, których mowa w § 5 ust. 2, pomocy w:

- a) rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży (...),
- b) planowaniu i realizacji zadań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego,
- c) rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień uczniów;

2) współpracy z przedszkolami, szkołami i placówkami w udzielaniu i organizowaniu przez przedszkola, szkoły i placówki pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz opracowywaniu i realizowaniu indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych oraz indywidualnych programów zajęć rewalidacyjno-wychowawczych;

(...)

4) udzielaniu nauczycielom, wychowawcom grup wychowawczych lub specjalistom, pomocy w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych;

(...)

7) udzielaniu, we współpracy z placówkami doskonalenia nauczycieli i bibliotekami pedagogicznymi, wsparcia merytorycznego nauczycielom, wychowawcom grup wychowawczych i specjalistom (...)

2. Zadania, o których mowa w ust. 1, są realizowane w szczególności w formie:

- 1) porad i konsultacji;
- 2) udziału w spotkaniach odpowiednio nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów;
- 3) udziału w zebraniach rad pedagogicznych;
- 4) warsztatów;
- 5) grup wsparcia;
- 6) wykładów i prelekcji;
- 7) prowadzenia mediacji;
- 8) interwencji kryzysowej;
- 9) działalności informacyjno-szkoleniowej;
- 10) organizowania i prowadzenia sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów, którzy w zorganizowany sposób współpracują ze sobą w celu doskonalenia swojej pracy, w szczególności poprzez wymianę doświadczeń.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 maja 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2013 r. poz. 560)

W charakterystyce wymagań na poziomie B rozporządzenie wprowadza nowe wymaganie dla szkoły: *Dyrektor podejmuje skuteczne działania zapewniające szkole wspomaganie zewnętrzne odpowiednie do jego potrzeb.*

Szkoła określa potrzeby w zakresie wsparcia ucznia zdolnego i na tej podstawie podejmuje działania zapewniające realizację zadań przez inne podmioty współpracujące ze szkołą. Ustawodawca, wprowadzając ten przepis, obliuguje szkoły do diagnozy i przeanalizowania mocnych i słabych stron ucznia

Wymaganie: Wykorzystywane są zasoby szkoły/placówki oraz środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju.

Charakterystyka na poziomie B:

- Współpraca szkoły lub placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój;
- Współpraca szkoły lub placówki z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym wpływa korzystnie na rozwój uczniów.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. z 2012 r. poz. 1196).

§ 11. 1.

Do obowiązkowych zadań publicznych placówek doskonalenia o zasięgu ogólnokrajowym prowadzonych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania należy:

(...)

3) wspieranie szkół i placówek w zakresie realizacji ich zadań, w tym opracowywanie i publikacja materiałów informacyjnych i metodycznych.

§ 16. 1.

Publiczne placówki doskonalenia realizują zadania obowiązkowe w szczególności przez:

1) organizowanie i prowadzenie wspomagania szkół i placówek, polegającego na zaplanowaniu i przeprowadzeniu działań mających na celu poprawę jakości pracy szkoły lub placówki w zakresie określonym w § 15 ust. 1 i 2 lub innym wskazanym przez szkołę lub placówkę, wynikającym z potrzeb szkoły lub placówki, obejmującego:

- a) pomoc w diagnozowaniu potrzeb szkoły lub placówki,
- b) ustalenie sposobów działania prowadzących do zaspokojenia potrzeb szkoły lub placówki,
- c) zaplanowanie form wspomagania i ich realizację,
- d) wspólną ocenę efektów i opracowanie wniosków z realizacji zaplanowanych form wspomagania;

2) organizowanie i prowadzenie sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli oraz dyrektorów szkół i placówek, którzy w zorganizowany sposób współpracują ze sobą w celu doskonalenia swojej pracy, w szczególności poprzez wymianę doświadczeń;

3) prowadzenie form doskonalenia, w tym seminariów, konferencji, wykładów, warsztatów i szkoleń;

4) udzielanie konsultacji;

5) upowszechnianie przykładów dobrej praktyki.

2. PRZYKŁADY DOBRZYCH PRAKTYK

ŚWIĘTOKRZYSKI PROGRAM WSPIERANIA EDUKACJI WYBITNIE UZDOLNIONYCH UCZNIÓW I STUDENTÓW

Inicjatywa, którą od 2013 roku realizuje samorząd województwa świętokrzyskiego wspólnie ze Świętokrzyskim Kuratorium Oświaty jest kontynuacją dotychczasowej oferty pomocy dla zdolnych uczniów i studentów.

Ideą przyświecającą powstaniu „Świętokrzyskiego Programu Wspierania Edukacji Wybitnie Uzdolnionych Uczniów i Studentów” jest stworzenie efektywnego i spójnego systemu wsparcia dzieci i młodzieży, który umożliwiałby udzielanie pomocy osobom szczególnie uzdolnionym, zamieszkałym na terenie województwa świętokrzyskiego, zwłaszcza laureatom ogólnopolskich lub międzynarodowych olimpiad przedmiotowych, konkursów i turniejów, uczniom i studentom mającym wyróżniające/znaczące osiągnięcia naukowe lub artystyczne.

Celem „Świętokrzyskiego Programu Wspierania Edukacji Wybitnie Uzdolnionych Uczniów i Studentów” jest promocja edukacji uzdolnionych uczniów i studentów z terenu województwa świętokrzyskiego poprzez przyznawanie nagrody „Talenty Świętokrzyskie” laureatom ogólnopolskich lub międzynarodowych olimpiad przedmiotowych, konkursów i turniejów oraz uczniom i studentom mającym wybitne osiągnięcia naukowe lub artystyczne, a także wsparcie przedsięwzięć o zasięgu regionalnym mających na celu promocję uzdolnień dzieci i młodzieży, olimpiad, konkursów, w tym projektów zbieżnych z założeniami niniejszego programu. Program skierowany jest do uczniów i studentów będących mieszkańcami województwa świętokrzyskiego oraz instytucji i organizacji pozarządowych realizujących przedsięwzięcia z zakresu rozwoju uzdolnień dzieci i młodzieży, działających w sferze edukacji, nauki i kultury. Wniosek o przyznanie nagrody mogą składać szkoły publiczne i niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych oraz inne placówki oświatowe, publiczne i niepubliczne szkoły wyższe, sami zainteresowani, a w przypadku niepełnoletnich kandydatów do nagrody, ich rodzice lub prawni opiekunowie, a także instytucje i organizacje pozarządowe realizujące przedsięwzięcia z zakresu rozwoju uzdolnień dzieci i młodzieży, działające w sferze edukacji, nauki i kultury.

PROJEKT DiAMEnT – DOSTRZEC I AKTYWIZOWAĆ MOŻLIWOŚCI, ENERGIE, TALENTY

„Projekt DiAMEnT – dostrzec i aktywizować możliwości, energię, talenty” to systemowy projekt innowacyjny Województwa Małopolskiego realizowany w latach 2009 - 2013r. przez Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w partnerstwie z Wyższą Szkołą Biznesu – National-Louis University w Nowym Sączu oraz National-Louis University w Chicago. Celem projektu jest opracowanie i testowe wdrożenie systemu pracy z uczniami zdolnymi w całym województwie małopolskim oraz przygotowanie zasobów ludzkich służących wspieraniu rozwoju uzdolnień poznawczych uczniów w zakresie kompetencji kluczowych w obszarach: *twórcze myślenie, język angielski, matematyka, przedsiębiorczość, technologia informacyjno-komunikacyjna*.

Projekt skierowany jest do uczniów szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych kończących się maturą oraz nauczycieli, kadry kierowniczej szkół, wizytatorów, przedstawicieli JST.

Podstawowe założenie projektu to odejście od tradycyjnych form pracy z uczniem zdolnym, ukierunkowanych na rozwijanie wiedzy o charakterze akademickim (przygotowanie do konkursów i olimpiad, indywidualny program i tok nauki), na rzecz kompleksowych działań mających na celu rozwijanie przedmiotowych i ponadprzedmiotowych kompetencji uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem kompetencji z zakresu rozwijania twórczego myślenia.

Projekt zakłada wsparcie potencjału intelektualnego dzieci młodszych (z klas I–III szkoły podstawowej) poprzez wprowadzenie programu wspierającego rozwój twórczego myślenia oraz wyłonienie drogą diagnozy grupy dzieci i młodzieży o uzdolnieniach kierunkowych (klasy IV–VI szkoły podstawowej, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne), a następnie wdrożenie specjalnych programów dla tej grupy według zasady „pullout”. Polega ona na wyławianiu uczniów zdolnych i tworzeniu grup pod względem podobnych uzdolnień kierunkowych poza standardowym nurtem pracy dydaktycznej szkoły.

W ramach projektu realizowano działania, jakie dotychczas w sposób kompleksowy nie były podejmowane wobec uczniów zdolnych ani w województwie małopolskim, ani w całej Polsce. Należały do nich:

- diagnoza uzdolnień kierunkowych uczniów przejawianych w obszarze czterech kompetencji kluczowych,
- wdrożenie uzupełniającego programu w zakresie rozwijania twórczego myślenia w klasach I–II szkoły podstawowej,
- wdrożenie programów zajęć pozaszkolnych opartych na metodzie projektu z uwzględnieniem PBL (problem based learning), realizowanych przez specjalnie przygotowaną kadrę w Powiatowych Ośrodkach Wspierania Uczniów Zdolnych (POWUZ) i podczas warsztatów letnich,
- prowadzenie e-learningowych kół naukowych, organizacja szkół letnich.

Do pracy z uczniami zdolnymi według innowacyjnych programów przygotowano prawie 4,5 tys. nauczycieli, dyrektorów szkół, wizytatorów i pracowników samorządowych. Nowatorskie programy znalazły zastosowanie w pracy z uczniami w całej Małopolsce, w latach 2010/2011 i 2011/2012. Ponad 19 tys. uczniów na etapie edukacji wczesnoszkolnej było objętych programem rozwijania twórczego myślenia, realizowanym przez ponad 1060 nauczycieli w 500 szkołach podstawowych. Około 9 tys. uczniów szkół podstawowych, gimnazjów, liceów i techników uczestniczyło w zajęciach realizowanych w 161 Powiatowych Ośrodkach Wspierania Uczniów Zdolnych. 200 uczniów szkół ponadgimnazjalnych i gimnazjów zostało objętych opieką przez kadrę akademicką w ramach e-learningowych kół naukowych, a 200 wyjechało na wakacje w ramach Letniej Szkoły Młodych Talentów. Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

PROGRAM STYPENDIALNY "zDOLNY ŚLĄSK"

Program Stypendialny "zDolny Śląsk" ma na celu znoszenie barier w dostępie do oświaty oraz wspieraniu uzdolnionej młodzieży na terenie Dolnego Śląska. Program Stypendialny "zDolny Śląsk" powstał w 2002 roku w ramach Dolnośląskiego Systemu Wspierania Uzdolnień. Od początku organizowany jest przez Fundację Edukacji Międzynarodowej, a finansowany dzięki wsparciu Samorządu Województwa Dolnośląskiego i z pieniędzy FEM zebranych z odpisów 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego. W dotychczasowych edycjach konkursu pomoc otrzymało już blisko 1000 dolnośląskich

uczniów. Na stypendia wydatkowano ponad 1000000 złotych. Od 2007r. w propagowanie idei Konkursu włączyli się "Poławiacze pereł" - skupione wokół FEM organizacje społeczne z kilku powiatów Dolnego Śląska. Stypendia pomagają laureatom w kontynuacji nauki, osiąganiu kolejnych sukcesów, stanowią bodziec do dalszego rozwoju i podbudowują wiarę we własne możliwości. Przykład stypendystów oddziałuje na ich najbliższe otoczenie i przyczynia się do budowania dolnośląskiego kapitału społecznego.

3. WZÓR – POROZUMIENIE O WSPÓŁPRACY PARTNERSKIEJ

Porozumienie o współpracy przy realizacji Zadania pod nazwą:

Korzystanie z oferty naukowo-dydaktycznej Wydziału Biologii

Uniwersytetu.....

zawarte w dniuw

między:

(nazwa, adres szkoły)

reprezentowanym przez:,
zwanym dalej **Szkołą**,

a

(nazwa, adres)

reprezentowanym przez

zwanym dalej **Partnerem**, zwanymi w treści umowy łącznie **Partnerami**.

§ 1

Przedmiot porozumienia

1. Przedmiotem niniejszego porozumienia jest uregulowanie wzajemnych praw i obowiązków Stron, w związku z realizacją Zadania: **Korzystanie z oferty naukowo-dydaktycznej Wydziału Biologii Uniwersytetu**zwanego dalej „Zadaniem”. Porozumienie określa zasady funkcjonowania współpracy między **Partnerami** przy realizacji Zadania.

2. Strony stwierdzają zgodnie, że Partnerstwo zawiązane zostało w celu realizacji Zadania.

3. Strony stwierdzają zgodnie, że Partnerstwo zawiązane zostało na okres od dnia zawarcia niniejszego porozumienia do dnia

§ 2

Obowiązki i uprawnienia Partnerów

1. Na mocy niniejszego porozumienia **Partnerzy** zobowiązują się do współpracy przy realizacji i osiąganiu celów Zadania, w szczególności pogłębienia zainteresowań młodzieży dotyczącej nauk biologicznych i medycznych.

2. Partner zobowiązuje się do wykonania następujących działań:

- umożliwienia udziału młodzieży w wykładach, seminariach, warsztatach;
- umożliwienia kontaktu z kadra naukowo-dydaktyczną;
- umożliwienia kontaktu ze studentami uczelni;

- możliwości konsultacji indywidualnych;
- udostępnienia sprzętu naukowego, księgozbioru, materiałów dydaktycznych,
- pomocy w przygotowaniu do konkursów.

Ze strony Szkoły osobą do kontaktów w sprawie realizacji Zadania jest

.....;

3. **Szkoła** zobowiązuje się do wykonania następujących działań:

- organizowania wspólnych przedsięwzięć;
- nadzoru organizacyjnego nad młodzież biorącą udział w Zadaniu.

Ze strony **Partnera** osobą do kontaktów w sprawie realizacji Zadania jest

.....

§ 3

Zobowiązania Partnerów

1. **Partnerzy** zobowiązują się do wzajemnego wspierania w ramach swoich możliwości faktycznych i prawnych oraz do uwzględniania spraw i interesów drugiego **Partnera** w swoich działaniach.
2. Szczegółowe uregulowania dotyczące zasad współpracy, obowiązków **Partnerów** umowy oraz innych postanowień, które **Partnerzy** uznają za istotne, zostaną uregulowane odrębnymi umowami.
3. Zobowiązania finansowe wynikające z wykonywania niniejszej umowy na rzecz drugiego **Partnera** będą uzgadniane odrębnie.
4. **Partnerzy** zobowiązują się do powoływania się na współpracę podjętą niniejszą umową, w szczególności poprzez: umieszczenie informacji o współpracy pomiędzy **Partnerami** na stronach serwisu internetowego **Szkoły** i **Partnera**.

§ 4

Zmiana porozumienia

Wszelkie zmiany niniejszego porozumienia wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.

§ 5

Rozwiązywanie sporów

Strony będą dążyły do polubownego rozwiązywania sporów powstałych w związku z realizacją niniejszego porozumienia.

§ 6

Czas obowiązywania porozumienia

1. Umowa zostaje zawarta na okres trzech lat i może być przedłużona na kolejne 3 lata.
2. Każdemu z **Partnerów** przysługuje prawo wypowiedzenia umowy z zachowaniem trzymiesięcznego terminu wypowiedzenia.
3. Umowa może być rozwiązana w każdym czasie za zgodą obu **Partnerów**.

§ 7

7

Postanowienia końcowe

1. Zmiany i uzupełnienia umowy wymagają zgody obu **Partnerów** oraz formy pisemnej pod rygorem nieważności.
2. Jeżeli **Partnerzy** uznają, iż jedno z postanowień niniejszej umowy miałyby być obecnie lub w przyszłości nieskuteczne, to przyjmuje się, iż nie naruszy to skuteczności pozostałych postanowień.
3. Porozumienie zostało sporządzone w jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron.

Szkoła:

Partner:

4. WYBRANE ORGANIZACJE WSPIERAJĄCE UZDOLNIONĄ MŁODZIEŻ

KRAJOWY FUNDUSZ NA RZECZ DZIECI

Fundusz wspiera dzieci o uzdolnieniach poznawczych, technicznych, muzycznych, baletowych i plastycznych. Nie oferuje pomocy finansowej w formie tradycyjnych stypendiów, natomiast organizuje obozy naukowe, seminaria, specjalistyczne warsztaty, konferencje, koncerty i staże badawcze (www.fundusz.org.pl).

UNIWERSYTET DZIECI ORAZ POLITECHNIKA DZIECI

Większość uczelni wyższych współpracuje w realizacji nowoczesnych programów edukacyjnych dla dzieci w wieku 6-14 lat, wzorowanych na wykładach i warsztatach akademickich. W ciągu jednego roku dzieci uczestniczą w 12 warsztatach i 2 interaktywnych pokazach naukowych. Tematyka zajęć wykracza poza program szkolny, a prowadzącymi są pracownicy naukowcy oraz inni specjaliści. Każdy dziecięcy student otrzymuje indeks i legitymację studencką (www.uniwersytetdzieci.pl).

FUNDACJA „POROZUMIENIE BEZ BARIER”

Celem fundacji jest prowadzenie oraz wspieranie działalności na rzecz inicjowania procesu zmian cywilizacyjnych i kulturowych tworzących ludziom warunki równych szans na drodze do ich rozwoju intelektualnego, zawodowego, społecznego i kulturalnego. Działający przy Fundacji *Fundusz Pomocy Młodym Talentom Jolanty i Aleksandra Kwaśniewskich* służy pomocą stypendialną szczególnie utalentowanym uczniom, głównie niepełnosprawnym oraz z rodzin biednych. (www.fpbb.pl)

FUNDACJA EWY CZESZEJKO-SOCHACKIEJ „PROMOCJA TALENTU”

Fundacja zajmuje się organizowaniem i udzielaniem stypendiów krajowych oraz zagranicznych dla młodzieży polskiej szczególnie uzdolnionej muzycznie, plastycznie, teatralnie, operowo i filmowo, a także organizowaniem i przekazywaniem sprzętu muzycznego i plastycznego dla szkół w państwowym systemie kształcenia (www.talent.pl).

EDUKACYJNA FUNDACJA IM. PROF. ROMANA CZERNECKIEGO EFC

Fundacja realizuje stypendia finansowe dla zdolnych, ale niezamożnych absolwentów gimnazjum przez cały okres ich nauki w liceum poprzez program „Marzenie o Nauce” oraz podczas studiów uniwersyteckich dzięki programowi „Wymarzone studia”. Oprócz stypendium uczniowie korzystają z kursów językowych, pomocy naukowych i warsztatów edukacyjnych, otrzymują również zakwaterowanie z wyżywieniem w internacie lub bursie wskazanej przez fundację. (www.efc.edu.pl).

STOWARZYSZENIE TALENT

Misją Stowarzyszenia TALENT jest tworzenie warunków dla integralnego rozwoju młodzieży uzdolnionej informatycznie. Stowarzyszenie współpracuje z uczniami w wieku gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym wykazującymi zainteresowania i szczególne uzdolnienia informatyczne. Zainteresowani współpracą mogą być również nauczyciele informatyki pragnący doskonalić swoją wiedzę i umiejętności z zakresu pracy z utalentowaną młodzieżą (www.talent.edu.pl).

FUNDACJA OMNIBUS IM. FRANCISZKI DRAB

Celem Fundacji jest działanie na rzecz zaspokajania potrzeb naukowych, oświatowo - wychowawczych, kulturalnych, edukacyjnych i rozwojowych zdolnych dzieci i młodzieży z rodzin ubogich i niezamożnych (na każdym etapie edukacji) oraz na rzecz rozwoju nauki, edukacji, oświaty i wychowania, a w szczególności: udzielanie stypendiów dla dzieci i młodzieży uzdolnionej z rodzin niezamożnych, fundowanie nagród, prowadzenie i opłacanie szkoleń, kursów i konferencji., przekazywanie darów w postaci aparatury naukowej, książek, czasopism i innych pomocy naukowych oraz promowanie w kraju i za granicą osiągnięć dzieci i młodzieży polski (www.fundacjaomnibus.pl)

OTWIERAMY DZRWI PRZYSZŁOŚCI – KLASA BGŻ

Autorski program stypendialny objęty patronatem MEN, zapewniający absolwentom gimnazjum naukę w renomowanych liceach ogólnokształcących w pięciu miastach akademickich: Warszawie, Wrocławiu, Krakowie, Gdyni i Szczecinie oferując im:

- 4-letnie stypendium: 3 lata wsparcia w trakcie nauki w liceum w wysokości 8 tyś. zł. rocznie (w tym opłata za internat, wyżywienie, zajęcia dodatkowe, podręczniki, kieszonkowe) oraz stypendium pomostowe na I roku studiów;
- dostęp do nagród stypendialnych oraz przygotowanie do prestiżowych stypendiów zagranicznych;
- wieloletnie wsparcie oraz bogatą ofertę rozwoju osobistego.

CENTRUM EDUKACJI OBYWATELSKIEJ

Proponuje bardzo ciekawe projekty rozwijające zdolności uczniów oraz wsparcie dla nauczycieli w postaci doskonałych materiałów edukacyjnych, takich jak: scenariusze lekcji, gry symulacyjne, filmy dokumentalne, karty pracy (www.ceo.org.pl)

CENTRUM NAUKI KOPERNIK

Zachęca do zakładania w szkołach Klubów Odkrywców (www.kmo.org.pl), oferuje też wsparcie dla nauczycieli w formie scenariuszy zajęć, opisów doświadczeń i eksperymentów, a także szkoleń dla nauczycieli oraz dyrektorów.

PROJEKTY WSPIERAJĄCE DZIAŁANIA NA RZECZ UCZNIÓW ZDOLNYCH

Z inicjatywy Ministerstwa Edukacji Narodowej realizowane są projekty wspierające innowacyjne działania szkół. W 2009 roku zrealizowano projekt „Rok Kreatywności i Innowacji”, rok szkolny 2010/2011 był ogłoszony jako „Rok Odkrywania Talentów”, w 2012 roku realizowany jest projekt „Szkoła z Pasją”. Aktualnie Ośrodek Rozwoju Edukacji we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej realizuje projekt: *Opracowanie i wdrożenie kompleksowego systemu pracy z uczniem zdolnym*. Celem strategicznym projektu jest opracowanie i wdrożenie kompleksowego systemu pracy z uczniem zdolnym. Służy temu m.in. opracowanie rekomendacji do zmian legislacyjnych oraz metodycznych, w tym analiza obecnie istniejącego systemu organizacji oraz sposobu przeprowadzenia konkursów, turniejów i olimpiad. W ramach projektu podejmuje się prace służące budowaniu kompleksowego systemu wsparcia szkoły w pracy z uczniem zdolnym m.in. poprzez wsparcie merytoryczne osób zaangażowanych w proces rozwoju uzdolnień dzieci i młodzieży, a także opracowanie narzędzi diagnostycznych umożliwiających identyfikację zdolności twórczych dzieci i młodzieży. Prowadzone są także działania, mające na celu uwrażliwienie szerokiego grona osób na specjalne potrzeby edukacyjne dzieci szczególnie uzdolnionych. W jego realizację zaangażowani są m.in. nauczyciele, dyrektorzy szkół, rodzice, przedstawiciele organów prowadzących szkoły, organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką ucznia zdolnego, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, ośrodki doskonalenia nauczycieli, kuratoria oświaty. Długofalowym rezultatem podjętych działań ma być upowszechnienie i dostosowanie do potrzeb uczniów różnorodnych form zajęć, mających na celu odkrywanie i rozwijanie zdolności.

SYSTEM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI OPARTY NA OGÓLNODOSTĘPNYM KOMPLEKSOWYM WSPOMAGANIU SZKÓŁ

Od 2010 roku Ośrodek Rozwoju Edukacji realizuje projekt „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie pracy szkół”, który ma na celu opracowanie zasad nowego modelu wspomaganie pracy szkół. W ramach projektu organizowane są działania ułatwiające wprowadzenie do systemu oświaty nowego modelu doskonalenia nauczycieli, który polega na wspomaganie pracy szkół – od diagnozy, przez planowanie i wdrażanie zmian, po ich ewaluację – oraz na prowadzeniu sieci współpracy i samokształcenia. Realizacja tego planu opiera się na współpracy szkoły ze szkolnym organizatorem rozwoju edukacji (SORE) – osobą pełniącą rolę konsultanta i moderatora. Sieci współpracy i samokształcenia to międzyszkolne zespoły nauczycieli lub dyrektorów, współpracujących ze sobą w ramach wybranego zagadnienia. Założenia nowego modelu wdrażają również placówki doskonalenia nauczycieli w ramach programu „Nowa Rola Placówek Doskonalenia Nauczycieli”, prowadzonego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji. Obie inicjatywy pozwolą na praktyczne sprawdzenie rozwiązań wypracowanych w ramach projektu systemowego oraz ich ocenę. Dyrektorzy i nauczyciele otrzymają również pomoc

w wykonywaniu zadań nakładanych przez państwo. Podejmowane działania są bowiem związane z obszarami edukacji, które w ostatnich latach objęte zostały istotnymi zmianami.

Cechy nowego systemu wspomagania:

- odpowiedzialność szkoły za własny rozwój;
- odpowiedzialność za wysoką jakość kształcenia;
- dobrowolność korzystania ze wspomagania;
- obszar wsparcia oraz sposób jego realizacji, ustalane przez dyrektora szkoły wspólnie z radą pedagogiczną.

Diagnoza potrzeb rozwojowych jako podstawa działań:

- wspomaganie skoncentrowane na zdefiniowanych przez szkołę potrzebach rozwojowych;
- wnioski nadzoru pedagogicznego i wyniki egzaminów zewnętrznych jako punkt wyjścia w procesie diagnozowania potrzeb szkoły.

Placówka wspomagania jako partner szkoły:

- współpraca szkoły i instytucji wspomagających;
- wzajemna inspiracja do działania;
- motywowanie nauczycieli do samodzielnej i zespołowej refleksji nad własną pracą;
- osoba organizująca wspomaganie (SORE) w roli moderatora i doradcy.

Różne instytucje jako wsparcie dla szkoły:

- integracja działań różnych instytucji wspomagających szkołę – m.in. placówek doskonalenia nauczycieli, bibliotek pedagogicznych oraz poradni psychologiczno-pedagogicznych;
- spójność działań prowadzonych w ramach nadzoru pedagogicznego i wspomagania pracy szkoły.

PROPONOWANE DZIAŁANIA PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNYCH NA RZECZ DZIECI ZDOLNYCH

1. Diagnoza potencjałów i uzdolnień, która powinna uwzględnić wyniki przeprowadzonych przez poradnię badań oraz informacje zebrane w szerokim wywiadzie od rodziców, nauczycieli, pedagogów szkolnych, osób prowadzących zajęcia pozalekcyjne, a nawet rówieśników. W związku z tym wskazana jest pomoc poradni tym osobom w ukierunkowaniu obserwacji i ewentualnie opracowanie dla nich arkuszy obserwacyjnych. W diagnozie należy opisać nie tylko mocne strony badanego, ale również czynniki ograniczające jego rozwój oraz określić zdolności rozwojowe na najbliższy okres i wskazać możliwości ich realizacji.
2. Opiniowanie wniosków o objęcie dziecka szczególnymi formami edukacyjnymi (indywidualny tok lub program promocja śródroczna i in.).

3. Wspieranie uczniów uzdolnionych w formach grupowych, jak i zindywidualizowanej pomocy w zakresie:
 - o umiejętności interpersonalnych,
 - o kontroli emocji,
 - o zdolności twórczych,
 - o umiejętności uczenia się,
 - o wyboru dalszej drogi kształcenia (m. in. wybór zawodu),
 - o korzystnej samooceny.
4. Pomoc szczególnie zdolnym uczniom niepełnosprawnym.
5. Współpraca ze środowiskiem rodzinnym m. in. w zakresie:
 - o identyfikacji uzdolnień (rozmowy, literatura, prelekcje, dostarczanie arkuszy obserwacyjnych),
 - o formowania prawidłowych relacji rodzinnych (uwzględnianie potrzeb rozwojowych wszystkich dzieci w rodzinie, przeciwdziałanie nadmiernej koncentracji na dziecku zdolnym),
6. Współpraca ze szkołą i innymi instytucjami kształcenia i wychowania poprzez:
 - o konsultacje dla zainteresowanych osób (nauczyciele, wychowawcy, instruktorzy),
 - o udostępnianie narzędzi badawczych możliwych do zastosowania w szkole, - prowadzenie obserwacji dzieci na terenie szkół, przedszkoli ewentualnie innych placówek,
 - o pomoc szkołom i innym placówkom w opracowaniu programów dydaktyczno-wychowawczych dla dzieci zdolnych.
7. Organizowanie szkoleń dla kadry pedagogicznej.
8. Współpraca z różnymi instytucjami wspierającymi rozwój uczniów zdolnych.
9. Gromadzenie wszelkich informacji na temat uczniów zdolnych i udzielanie jej zainteresowanym osobom (rozwiązania prawne, programy, formy edukacji).

KSZTAŁCENIE UCZNIĄ ZDOLNYCH W GIMNAZJUM I LICEUM AKADEMICKIM W TORUNIU

Uczniowi wybitnie uzdolnieni intelektualnie od 1998r. mogą kształcić się w Zespole Szkół Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Gimnazjum i Liceum Akademickim (GiLA) w Toruniu. GiLA jest ogólnokształcącą ponadpodstawową szkołą z internatem, przeznaczoną dla uczniów zdolnych rekrutowanych z obszaru całej Polski. Młodzież przechodzi najpierw wieloetapowy proces rekrutacji, a postępowanie kwalifikacyjne obejmuje: (1) wstępną weryfikację kandydatów na podstawie złożonych dokumentów; (2) badania psychologiczne obejmujące zainteresowania, motywację, osobowość, zdolności intelektualne i twórcze; (3) sprawdzian wiedzy humanistycznej

i matematycznej; (4) analizę osiągnięć kandydatów z uwzględnieniem wyników sprawdzianu kończącego naukę w szkole podstawowej. Laureaci konkursów o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim z języka polskiego, historii, matematyki i biologii przyjmowani są bez egzaminu. Organem prowadzącym jest Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, w szkole działa także Rada Programowa, w której zasiadają profesorowie UMK. Program kształcenia realizowany jest w ramach specjalistycznych ścieżek o profilu humanistycznym, przyrodniczym i matematycznym. W szkole wykorzystuje się indywidualizację nauczania – uczniowie uczestniczą w zajęciach fakultatywnych z wybranego wcześniej przez siebie przedmiotu. W klasach wyższych biorą udział w zajęciach seminaryjnych, realizowany jest model wzbogaconego i przyspieszonego kształcenia. Od drugiej klasy gimnazjum uczniowie poszerzają wiedzę zgodnie ze swoimi uzdolnieniami i zainteresowaniami, na dwóch wybranych przedmiotach kształcenia indywidualnego. W procesie edukacji wykorzystywane jest grupowanie uczniów zgodnie z posiadaną wiedzą i zdolnościami, a także tutoring koleżeński. Uczniowie mają możliwość uczestniczenia w wybranych zajęciach na UMK na prawach studenta. Rozbudzaniu zainteresowań uczniów służą również cykle wykładów tematycznych odbywających się na terenie szkoły. Uczniowie uczestniczą także w badaniach naukowych oraz w warsztatach artystycznych prowadzonych w pracowniach i laboratoriach Uniwersytetu. W GiLA realizowane są programy związane z otwarciem uczniów zdolnych na problemy społeczne i zaangażowaniem się w działalność prospołeczną w postaci wolontariatu oraz uczestnictwa w akcjach humanitarnych. W ciągu 12 lat szkoła wychowała ponad 150 laureatów i finalistów olimpiad oraz ponad 800 laureatów i finalistów konkursów przedmiotowych. Doświadczenia szkoły upowszechniane są w ramach ogólnopolskich konferencji poświęconych edukacji uczniów zdolnych.

PAŃSTWOWA OGÓLNOKSZTAŁCĄCA SZKOŁA ARTYSTYCZNA W ZAKOPANEM

Państwowa Ogólnokształcąca Szkoła Artystyczna (POSA) jest jedyną tego rodzaju placówką oświatową w Polsce, w której najważniejszym zadaniem jest rozwijanie u swoich wychowanków uzdolnień artystycznych i twórczego potencjału w muzyce, plastyce i literaturze. Jest to szkoła publiczna, organem prowadzącym jest MKiDN. W szkole realizowany jest dziewięcioletni program z zakresu szkoły podstawowej i gimnazjum. Oprócz przedmiotów ogólnokształcących proponowana jest uczniom szeroka oferta przedmiotów artystycznych z muzyki, plastyki i literatury, które realizowane są zgodnie z autorskimi programami. Przedmioty artystyczne prowadzone są przez nauczycieli, którzy jednocześnie są czynnymi artystami. Po klasie VI uczniowie wybierają specjalizację decydując się na profil muzyczny, plastyczny lub literacki.